

Össző: ZAMÁRDI HELYTÖRTÉNETI SÁKICÖK
ÖSSZTES IDEJE: 1980.

TART.: NÉPRAJZI ÖSSZETÖGGÉSEK MUTATÁSA

2 lap - DUPLUM!

FÖLDRAJZI MUTATÓ: ZAMÁRDI
SÁKIMUTATÓ: XXVIII

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖRÖS

ÁTVEZETVE AZ EGYES. LTK. 4380-AS TETÉLE ALÓL

1. Azt a munkát, amikor a megszáradt szénát összeszedik, gyűjtésnek nevezik./Rövid ü-vel ejtik./

A szénagyűjtés folyamán összerakott csomók nevei: petrence, baglya/bagla/kazal.

3-10 petrence = I baglya/a

5-6 bagly/a = I kazal

2. A gabona learatása után a kévét kepebe /más szóval: keresztbe/ rakják. A búzából és az árpából rakott kévákra egyaránt használják a kepe és kereszt kifejezést.

14 kéve = I kicsi kepe

18 kéve = I nagy kepe

A föld hosszában lévő rakások sorát kepesornak hívják.

Az elhullott és összegegráblált gabonaszálakból kötött kévét kuszának nevezik.

A kinyűtt és szárogatás céljából felállogatott kender- és lenkévék csomói marok vagy kenderkéve néven ismeretesek.

3. A búza, a rozs és az árpa kalászából kiálló hosszú, szürös, tapadós szál a kláha vagy kaláha.

4. A búzakaralásban az egy-egy szem megfeketedését okozó betegség neve: üszök.

5. A kukorica közét lóvontatású kapálókével gyomtalanítani szokták. Ez az ekézés vagy huzatás./ Mindkét szó egyformán használatos/

6. Az ősszel levágott csutaszár után csutakomp marad a földben.

7. Zamárdiban vetés után boronáltak; előtte túskeboronával fogasoltak.

8. A régi falusi házak padlásán az utca felől két kis szögletes ablakféle van. Ez a csucslik. A szénapadlás a pajta felé nyitott volt.

9. Azt a tojást, amelyet azért tesznek a fészekre, hogy a tyúkok odatojjanak, palozsnyának, valamint kukunak nevezik.

Palozsnya- ép tojás

Kuku - kilukasztott tojás

A kiürített tojásból madarat, madárijesztőt készítettek.

10. Ha meg akarták védeni a vetést vagy a termést a kányáktól vagy a seregélyektől, madárijesztőket tettek ki a szántóföldre.

Az idősebbek madárijesztési szokásai: a. kereplés/ főleg szőlőben; gyümölcsösben ritkábban/

b. madárijesztő alakok kirakása

II. A kockára vágott levestészta neve: kockástészta

12. A lakodalmi-vendég-hívást a vőfényekre bízták.

Ezek száma: 2

A két vőfény legényember volt.

A vendég-hívók jelvénye rozmaringos, szalagos vőfénybot volt.

A szomszédos Balatonendréd községben hasonlóan történik a vendégek meghívása.

13. Lakodalmi kalács készítése Zamárdiban nem divat.

A felsorolt kalácsfajták nevei nem ismeretesek.

Főzött perccet sem csinálnak.

Kuglófot, tortát, aprósüteményt szoktak sütni. A kuglófot finom kenyértésztából készítik; régebben kemencében sütötték.

14. Sem a pupora, sem a bubuka kifejezést nem ismerik, mivel nem alkalmazzák az említett receptet.

15. A gatyának azt a részét, amelyben a madzag van, gatyakorcnak mondják.

NÉPRAJZI ÖSSZEFÜGGÉSEK KUTATÁSA A DR. KIRÁLY LAJOS-FÉLE
KÉRDŐÍV-JAVASLAT ALAPJÁN

1. Azt a munkát, amikor a megszáradt szénát összeszedik, gyűjtésnek nevezik./Rövid u-vel ejtik./

Részénagyűjtés folyamán összerakott csomók nevei: petrence, baglya/bagla/
kazal.

8-10 petrence = I bagly/a
5-6 bagly/a = I kazal

2. Agabona learatása után a kővéket kepebe /más szóval: keresztbe/ rakják. A búzából és az árpából rakott kővékre egyaránt használják a kepe és kereszt kifejezést.

I4 kőve = I kicsi kepe
I8 kőve = I nagy kepe

A föld hosszában lévő rakások sorát kepesornak hívják.
Az elhullott és összegráblált gabonaszálakból kötött kővét kuszának nevezik.

A kipyűtt és szárogatás céljából felállogatott kender- és lenkővek csomói marok vagy kenderkőve néven ismeretesek.

3. A buza, a rozs és az árpa kalászából kiálló hosszú, szürös, tapadós szál a kláha vagy kaláha.

4. A búzakaralásban az egy-egy szem megfeketedését okozó betegség neve: üszök.

5. A kukorica közét lóvontatású kapálókével gyomtalanítani szokták. Ez az ekézés vagy huzatás./ Mindkét szó egyformán használatos/

6. Az ősszel levágott csutaszár után csutakomp marad a földben.

7. Zamárdiban vetés után boronáltak; előtte túskeboronával fogasoltak.

8. A régi falusi házak padlásán az utca felől két kis szögletes ablakféle van. Ez a csucslík. A szénapadlás a pajta felé nyitott volt.

9. Azt a tojást, amelyet azért tesznek a fészekre, hogy a tyúkok odatojjanak, palozsnyának, valamint kukunak nevezik.

Palozsnya- ép tojás
Kuku - kilukasztott tojás

A kiürített tojásból madarat, madárijesztőt készítettek.

10. Ha meg akarták védeni a vetést vagy a termést a kányáktól vagy a seregélyektől, madárijesztőket tettek ki a szántóföldre.

Az idősebbek madárijesztési szokásai: a. kereplés/ főleg szőlőben; gyümölcsőben ritkábban/
b. madárijesztő alakok kirakása

11. A kockára vágott levestésza neve: kockástésza

12. A lakodalmi-vendég-hívást a vőfényekre bízták.

Ezek száma: 2

A két vőfény legényember volt.

A vendég hívók jelvénye rozmaringos, szalagos vőfénybot volt.

A szomszédos Balatonendréd községben hasonlóan történik a vendégek meghívása.

13. Lakodalmi kalács készítése Zamárdiban nem divat.

A felsorolt kalácsfajták nevei nem ismeretesek.

Főzött perecet sem csinálnak.

Kuglófot, tortát, aprósüteményt szoktak sütni. A kuglófot finom kenyértésztából készítik; régebben kemencében sütötték.

14. Sem a pupora, sem a bubuka kifejezést nem ismerik, mivel nem alkalmazzák az említett receptet.

15. A gatyának azt a részét, amelyben a madzag van, gatyakorcnak mondják.